TRIUMPHUS ASSUMPTAE IN COELUM VIRGINIS CELEBRATUS, AC DICATUS...

Digitized by Google

TRIUMPHUS
ASSUMPTÆ IN COELUM
VIRGINIS
CELEBRATUS, AC DICATUS

EMINENTISSIMO, AC REVERENDISSIMO PRINCIPI

PROSPERO
LAMBERTINO
S.R.E. CARDINALI AMPLISSIMO

Epiſcopo Anconitano

Ab Academicis Variis Scholarum Piarum apud S. Pantaleonem.

ROMÆ, MDCCXXVIII.

Typis Petri Ferri propè Magnam Curiam Innocentianam.

SUPERIORUM PERMISSU.

Author Bernardus ab Guilielmo

Digitized by Google

Digitized by Google

EMINENTISSIME PRINCEPS.

MINIME *dubitandum eſt, magnum auditorem, ejus, qui celebratur, laudi plus interdum tribuere, quàm vel diſertiſſimum quenque oratorem. Pro ſolenni more Academię noſtræ Triumphum hodie* ASSUMPTÆ *in Cœlum* AUGUSTISSIMÆ

Digitized by Google

VIRGINIS *celebraturi, quum vereremur, ne, dum ei ſplendorem qualencumque addere cupimus, non nihil ex eo per imbecillitatem noſtram detraheremus, ad Te confugimus, rati, ut ſi actioni huic interfuiſſes, hoc longè a nobis periculum caveres, atque propulſares. Quod enim nobis deeſt, & ſanè deeſſe plurimum quiſque videt, dicturis de re maximâ, ac prorſus divinâ, illud per Te, tuaſque virtutes longè ſuffectum, & cumulatè reparatum iri planè confidimus. Nam ſive publicum hoc literarum ſpecimen exhibemus; quem unquam Principem Virum, qui illud exciperet, magis exoptare debuiſſemus, quàm Te ipſum, qui ſanè præclariſſimus es omni perinde ornamento doctrinæ, artiſq; liberaliſſimæ, atq;*

ſin-

Digitized by Google

ſingulari ſtudio, quo literatos homines amas plurimùm, maximè foves, humaniſſimè complecteris? Sive virtutem Mariæ *creaturarum omnium preſtantiſſimæ laudibus extollere nitimur; quis hujuſmodi ſuſcepto oneri dux, præſeſque accedere poterat* Te *melior, aut opportunior, quo nemo liberiori, atque ſinceriori commendatione dignior eſſe videatur? Hæc honoris inſignia, decuſque purpuræ, quæ multi in multis fortunæ tribuunt, nos in* Te *divinum bonum eſſe ex eo facilè conjicimus, quòd non rebus iis, quę vulgò magni æſtimantur, quæque in* Prospero Lambertino *maximæ ſunt quidem, atque ampliſſimæ: non gratiæ ſcilicet, non divitiis, non majorum ſplendori, aut generis nobilitati, ſed vitę moderatè, atque innocenter actæ, aſſiduis pe-*

ne ſtudiis, optimiſque artibus, admirabili ſapientiæ, rebus præclarè, ac fortiter geſtis, ſummis denique in Chriſtianam Rempublicam meritis collata eſſe ſcimus omnes, & planè lætamur. Virtutes hic ſingulatim recenſere, quæ animum tuum exornant. præclariſſima Urbis munera. quæ fortiter, integrè, ſapienter obiviſti, maximam de Te omnium æſtimationem, atque amorem ob ſingularem humanitatem, animique cum vultu, & verbis perpetuò conſentientis ſinceritatem, neque ingenium meum, neque ſingularis modeſtia tua, neque temporis mihi ad dicendum dati ratio poſtulat, aut patitur. Unum ergo ſupereſt, optime Princeps, ut quo animo, vultuque plurima in nos beneficia contuliſti, exiguum hoc grati animi mo-

ni-

Digitized by Google

nimentum excipias:pares enim referre Tibi gratias unius eſt Venerabilis Inſtitutoris noſtri , ac Patris Joſephi Calaſantii , cujus manifeſtandę , & confirmandæ Sanctitatis causâ , quum in Sacrorum Rituum Congregatione Patronus eſſes , nullum unquam ſtudium , nullam operam , nullum laborem prætermiſiſti .

Digitized by Google

Digitized by Google

QUO divino conſilio factum ſit,ut Maria, quam nulla unquam peccati labes vel leviter attigerat , nonnullas in vitâ peccati pœnas perferre videretur,adhuc ſatis intelligere non potui. Quid? Adeone arctis domi rebus conflictari debebat Virgo præſtantiſſima, quæ fortunas omnes, omnemque mortalium felicitatem planè mereretur? Adeone male ipſi vertebant omnia, ut cum Filio ſuo ad necem conquiſito exul, inops, ignota diſcedere patriâ, ac ſeſe apud longinquas, atque barbaras nationes recipere, ac tueri cogeretur? Adeone divina, atque humana jura confundebantur ,ut ad dolorem extremum, infamiamque maximam ſub cruce damnati ad mortem turpiſſimam Filii repoſceretur ea, cujus ſanctiſſimum nomen nemo unquam vel impudentiſſimus auſus eſſet deferre, aut ullâ vel levis culpæ ſuſpicione inſimulare? At poſtrema etiam acceſſit nuperrime, quam pene unam, ac præcipuam peccato Deus pœnam irrogaverat, mors inquam, ad cumulum

acce-

Digitized by Google

acceſſit aliarum calamitatum. Verùm quò me impetus ignorationis meæ, ne dicam indignationis cujuſdam inopinatæ abripuerat? Quid? Egone in Virgine mortem quoque queror, ob quam lætitiâ geſtiunt omnes beatæ patriæ Cives, & prope extra ſe gaudio rapiuntur? Ea, quæ initio commemoravi, acerba ſunt quidem, atque adeo triſtiſſima; oportebat enim, ſicut de Filio Virginis memoriæ proditum eſt, Matrem quoque fortiſſimam non nihil pati, ut intraret in Regnum ſuum; mors verò tantùm abfuit, ut Virgini loco calamitatis alicujus, doloriſque ſuccederet, ut initium potiùs regni ampliſſimi, præmiumque virtutis prope divinæ maximum proponeretur. Ægrotabat Deipara non quidem vi morborum illorum, qui in cæteris hominibus obituris ex naturâ deficiente, ſuiſque partibus dilabente oriuntur; ſed quodam ſolito vehementiori amoris impetu ſuccenſa; quum ecce tibi, hinc e cœlo delapſi Angeli, inde advocati divinitus ex orbe univerſo Apoſtoli anguſtum quanquàm conclave ingrediuntur, & pari quidem reverentiâ, longè verò diverſo animorum motu lectum Matris, ac Dominæ mox in cœlum abituræ circumſteterunt. Cerneres pro Virgine certantem cum cœlo terram; hinc mæſtiſſimos filios ſuffuſos lacrymis retinere, atque amplexibus veluti quibuſdam vinculis moram injicere; illinc Cœlites novo gaudio, novâque voluptate perfuſos dulciſſimis

Digitized by Google

mis vocum modulis beatam Animam allicere, & trahere ſponte properantem. Heu nos miſeros, quos Mater quanquam amantiſſima pupillos jam jam relictura eſt luctu, ſenioque confectos! Sed quid diutiùs hìc illam detineret, quam ad imperium rerum omnium virtute ſuâ partum Deus ipſe præſens, animoque intimus vocibus haud dubiis advocaret? Exolvitur corporeis vinculis ſuavi quodam ſomno mortis vices ineunte Sanctiſſima Mulier, ac paulò poſt veluti vigil, atque experrecta, innixa ſuper Dilectum ſuum triumpho poſt hominum, ſuperûmque memoriam inaudito cœlum ingreditur. O Mariæ dignitatem nulli comparandam! O gloriam Reginæ ſingularem! Utinam Angelus ille, qui Joannem olim ad Mariam contemplandam advocavit, me quoque verbis hiſce invitaret: Veni, oſtendam tibi Sponſam agni. Quam venuſtatem, Deus bone! quam magnificentiam, quam amplitudinem intuerer? Viderem Mariam tantò Choris omnibus Angelorum ſublimiorem, quantò conſanguinitate propinquior eſt Deo, atque conjunctior: viderem unam Virginem novum, præcipuumque ordinem in beatitudinis æternæ regione conſtituere, ex quo omnes Cœlites luce quâdam fulgentiſſimâ, ac ſuaviſſimâ voluptate perfunderet, & pene ad thronum Divinitatis evecta Filio ſuo amantiſſimo, atque ad omnia paratiſſimo antiquâ illâ Matris auctoritate adhuc

im-

Digitized by Google

imperaret; atque ad omnem nutum, omnémque voluntatem ſuam facilè pelliceret: viderem novâ pompâ, novoque ſpectaculo effulgentem creaturarum omnium Principem Fœminam, quæ non quidem ampliùs illis, quas ſuſpexit David, fimbriis aureis, nec veſtitu deaurato circumdata varietate, ſed ornata Viro ſuo, illo ipſo divino Spiritu, qui in eam illapſus interiùs, exteriùſque Divinitatis ſuæ ſplendore veluti pretioſiſſimâ quâdam veſte totam contegeret, atque ad ſtuporem uſque oculorum omnium illuſtraret. At quoniam nobis tam longè poſitis non licet Mariam non dicam intueri, ſed ne cogitatione quidem amplitudinis ejus imaginem aliquam vero ſimilem efformare: mentem ſaltem, omneſque obſequentis animi affectus, quod quidem poſſumus, ad eam convertamus, atque obteſtemur, ut ejus ope ab hiſce caducarum rerum vinculis exoluti maximo ejus triumpho bona pars accedamus, ac Reginæ dicto audientes, regno ejus feliciſſimo hìc quoque frui aliquando incipiamus.

Me-

ECLOGA.

Melib. DIC mihi, quas animo voluis, bone Tityre, curas
Solus in hâc umbrâ? nam quæ tibi nubila frontem
Ducunt, magnum aliquid portendunt volvere mentem.
Tity. Quid ni magnum aliquid mens volveret? Ecce propinquat
Mopſus, propoſito qui nuper pignore magnæ
Cloridis alterno me ſecum carmine laudes
Dicere conſtituit: meditor quid Cloride dignum
Reddere ſilveſtris modulanti poſſit avena.
Melib. Ergo audes animam tam grandem, Tityre, ſilvas
Inter, & armentum deducto dicere verſu?
I, cuſtos pecudum, pecudes dicturus, & agros
Commodius: nec enim juncis licet, idque mirycis,
Cujus ſola datur lauris, hederiſque poteſtas.
Tity. O miſerum! neſcis magnâ de Cloride quid nos
Ruris honor noſtri docuit divinus Amyntas?
Quidquid id eſt, laudes jam noli quærere dignas
Cloride, ſed judex alterni carminis eſto:
Ecce auditur enim venientis fiſtula Mopſi.
Melib. Dicite, quandoquidem licet inſanire: vel agnam,
Vel mihi capreolum victus dabit: hoſtia Divæ
Ille, vel illa cadet, vel uterque. Prior, quid Amyntas,
Tityre, te docuit, referes; tu, Mopſe, ſequeris.
Tity. Non hic armenti curam, ruriſve labores,
Nec quidquam nemorale cano; mea ſuſcitat æſtrum
Pectora nobilius, jubet atque in Cloridis ire
Nomen, quà ſurgit, quà ſe ſol mergit in undis,
Auditum nomen: magnis, Phœbe, annue cœptis.
Mopſ. Non hic veris opes, non candida Theſtylis ora,
Nec quidquam mortale cano: ſed creſcere plumas
Inſtar oloris ego mihi circum ſentio, nomen
Cloridis ut notum ſuper æthera mollibus alis
Forte ſequar: nullus mihi præter Clorida, Phœbus.
Melib. Macti animo, pueri, non vobis carmina ſilvæ
Talia dixerunt; ſubiit præcordia majus
Numen, in Aoniâ quod vates educat undâ.
Tity. Aligeris invecta Choris pulcherrima Virgo

Poſt-

Digitized by Google

Poſtquàm ſub pedibus nubes videt, omnibus infert
Divis ſe mediam, quos toto vertice ſupra eſt.
Mopſ. Ut terras liquit, Cœlum, mare, Tartara Cloris
Rectura imperio, liquit quoque nomina rerum,
Et titulos, dederant quos pleni numine Vates.
Tity. Altior, & longo licèt inviolabilis ævo
Sit cedrus in Libano, quid habet cum Cloride, cujus
Integrâ de tumulo, levioraque corpora plumâ
Sunt viſa ætherias nuper volitare ſub arces?
Mopſ. Ferales in monte Sion jactare, cupreſſus,
Deſine, mæſta, comas: tibi nil cum Cloride: namque
Non bene conveniunt cum mortis imagine certâ
Cloridis æternæ dulciſſima gaudia vitæ.
Tity. Signum pacis iners, ictum poſt fœdus, oliva
Succedit; ſed Virgo ferit pacem ipſa, ſereno
Ipſa Polo jungit ſociali fœdere terras.
Mopſ. Palma, ducum ſequitur, victricia non facit arma;
Sed quid ad arma juvat concurrere, ni bona Virgo,
Cujus ab arbitrio victoria pendeat, adſit?
Tity Quid te ſignatum fontem dixere, tumentis
Si ritu fluvii ripas ſuperantis, & agros
Omnia inexhauſtâ cumulas ditiſſima dextrâ?
Mopſ Quid dixere roſam, quam vepres undique cingunt,
Si Lepor, & Charitas te circum, & Gratia ludit,
Et Jocus, & teneri quocumque ſequuntur Amores?
Tity. Talia dum canimus magnâ de Cloride, Mopſe,
Cernis, ut exiliunt læti ſub matribus agni,
Ut mihi feſtivus tergo, pedibuſque Melampus
Plaudit? Amant ipſæ, quis enim non Clorida amaret?
Clorida amant pecudes; ipſæ quoque Numina nôrunt.
Mopſ. Adde, quòd omnis eam tellus colit: hortus odore
Silva comis, plumâ Zephirus, redolentibus herbis
Prata, & jucundo decurrens unda ſuſurro.
Namque novo cœpit res numine quæque moveri,
Atque ſuæ dominæ natura faceſſere juſſa.
Tity. Ergo ſatis humor, ſegeti calor, arbutus hædis;
Omnia Cloris erit nobis: referente canemus
Clorida, Sole diem, terras fugiente canemus,
Cum grege paſtores ut Cloris ſervet ab axe.
Mopſ. Omnia Cloris erit nobis, noſtra omnia contra
Cloridis. Ara Deæ ſurget cumulanda quotannis
Noſtris muneribus: quam circum plurima turba

Sta-

Digitized by Google

Stabimus evincti ramis, nomenque vocantes,
Clori ô Pulchra, tuis, Clori ô, clamabimus, adſis.
Melib. Iſta ſatis pueri; namque uda crepuſcula canę
Jam ſenſere comæ. Victor me judice Mopſus...
Alexis. Judice te? quid ais, Melibæe? crepuſcula fortè
Ipſi etiam cerebro nocuere? ſilentia ſerva.
Nonne vides quantus demiſſo vertice Judex a
Anguſta hæc ſubiit magalia? Lis cadet omnis
Illius arbitrio, quem Pimplæ juſſit Apollo
Semper adeſſe choris, Vates qui digna locutos
Daphnis amat: noſtri decus ævi, gloria Romæ,
Deliciæ populi Daphnis. Licèt editus alto
Sanguine purpureas virtute illuſtret, & auſis
Nobilibus Veſtes, & plurima compleat Urbis
Munera, non humiles tamen indignatur adire
Sæpe caſas: ejus ſedet omnis gratia vultu,
Omnis abeſt illi mentis tumor: aurea cuique
Tecta patent, dominumque licet formidine pulsâ
Affari; nec inops probitas jacet; eminus urbes
Daphnida conclamant, conclamat Daphnida Roma
Lætior.... At magnas laudes tenuare quid audes,
Ruſtica muſa? Alii vates cecinere, canentque
Rectiùs: Ille ſibi virtute perennius omni
Carmine jam poſuit monumentum, & firmius ære.

a Post 13 annos ex Cardinali Lambertino

FINIS.

factus est Benedictus XIV. quod ei auguratus sum, quum egi gratias pro ejus presentia, et approbatione in Academia nostra Incultorum celebrata in Festa S. Pantaleonis cum egregiis, egregiisque Musicis [illegible] Italice vulgo Cantata.

Poſtquàm ſub pedibus nubes videt, omnibus inſert
Divis ſe mediam, quos toto vertice ſupra eſt.
Mopſ. Ut terras liquit, Cœlum, mare, Tartara Cloris
Rectura imperio, liquit quoque nomina rerum,
Et titulos, dederant quos pleni numine Vates.
Tity. Altior, & longo licèt inviolabilis ævo
Sit cedrus in Libano, quid habet cum Cloride, cujus
Integrâ de tumulo, levioraque corpora plumâ
Sunt viſa ætherias nuper volitare ſub arces?
Mopſ. Ferales in monte Sion jactare, cupreſſus,
Deſine, mæſta, comas: tibi nil cum Cloride: namque
Non bene conveniunt cum mortis imagine certâ
Cloridis æternæ dulciſſima gaudia vitæ.
Tity. Signum pacis iners, ictum poſt fœdus, oliva
Succedit; ſed Virgo ferit pacem ipſa, ſereno
Ipſa Polo jungit ſociali fœdere terras.
Mopſ. Palma, ducum ſequitur, victricia non facit arma;
Sed quid ad arma juvat concurrere, ni bona Virgo,
Cujus ab arbitrio victoria pendeat, adſit?
Tity. Quid te ſignatum fontem dixere, tumentis
Si ritu fluvii ripas ſuperantis, & agros
Omnia inexhauſtâ cumulas ditiſſima dextrâ?
Mopſ. Quid dixere roſam, quam vepres undique cingunt,
Si Lepor, & Charitas te circum, & Gratia ludit,
Et Jocus, & teneri quocumque ſequuntur Amores?
Tity. Talia dum canimus magnâ de Cloride, Mopſe,
Cernis, ut exiliunt læti ſub matribus agni,
Ut mihi feſtivus tergo, pedibuſque Melampus
Plaudit? Amant ipſæ, quis enim non Clorida amaret?
Clorida amant pecudes; ipſæ quoque Numina nôrunt.
Mopſ. Adde, quòd omnis eam tellus colit: hortus odore
Silva comis, plumâ Zephirus, redolentibus herbis
Prata, & jucundo decurrens unda ſuſurro.
Namque novo cæpit res numine quæque moveri,
Atque ſuæ dominæ natura faceſſere juſſa.
Tity. Ergo ſatis humor, ſegeti calor, arbutus hædis;
Omnia Cloris erit nobis: referente canemus
Clorida, Sole diem, terras fugiente canemus,
Cum grege paſtores ut Cloris ſervet ab axe.
Mopſ. Omnia Cloris erit nobis, noſtra omnia contra
Cloridis. Ara Deæ ſurget cumulanda quotannis
Noſtris muneribus: quam circum plurima turba

Sta-

Stabimus evincti ramis, nomenque vocantes,
Clori ô Pulchra, tuis, Clori ô, clamabimus, adſis.

Melib. Iſta ſatis pueri; namque uda crepuſcula canę
Jam ſenſere comæ. Victor me judice Mopſus...

Alexis. Judice te? quid ais, Melibæe? crepuſcula fortè
Ipſi etiam cerebro nocuere? ſilentia ſerva.
Nonne vides quantus demiſſo vertice Judex [a]
Anguſta hæc ſubiit magalia? Lis cadet omnis
Illius arbitrio, quem Pimplæ juſſit Apollo
Semper adeſſe choris, Vates qui digna locutos
Daphnis amat: noſtri decus ævi, gloria Romæ,
Deliciæ populi Daphnis. Licèt editus alto
Sanguine purpureas virtute illuſtret, & auſis
Nobilibus Veſtes, & plurima compleat Urbis
Munera, non humiles tamen indignatur adire
Sæpe caſas: ejus ſedet omnis gratia vultu,
Omnis abeſt illi mentis tumor: aurea cuique
Tecta patent, dominumque licet formidine pulsâ
Affari; nec inops probitas jacet; eminus urbes
Daphnida conclamant, conclamat Daphnida Roma
Lætior.... At magnas laudes tenuare quid audes,
Ruſtica muſa? Alii vates cecinere, canentque
Rectiùs: Ille ſibi virtute perennius omni
Carmine jam poſuit monumentum, & firmius ære.

a Post 13. annos ex Cardinali Lambertino

FINIS.

factus est Benedictus XIV. quod ei
auguratus sum, quum
egi gratias
pro ejus praesentia, et approbatione in
Academia nostra Incultorum
celebrata in festa S. Pantaleonis
cum egregiis, egregiisque
Musicis Oda Italica
vulgo Cantata.

Digitized by Google